

GRØNLANDS NYESTE FRIMÆRKER

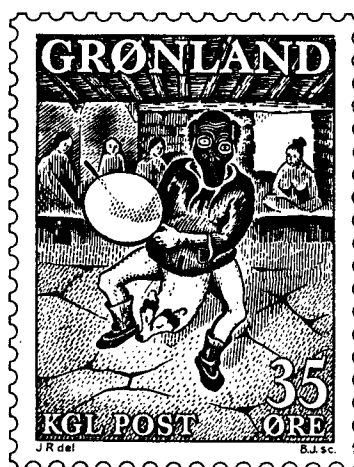
Af Ib Eichner-Larsen

Den kendsgerning, at Grønlands smukkeste frimærke er udsendt, efter at dr. phil. Dan Laursen sluttede redaktionen af særtrykket Grønlands Filateli, gør det ligefrem påkrævet at ajourføre den omtale, der dengang blev bragt vedrørende de grønlandske frimærker. Det mærke, som bør bære prisen som Grønlands smukkeste, er Knud Rasmussen-frimærket i forbindelse med Thule-stationens 50 års jubilæum.

Der er kommet tre mærker, siden man den 23. februar 1959 lod udsende et provisorisk frimærke i forbindelse med indsamlingen til Grønlandsfonden. Det er det sidste mærke, som er omtalt i Grønlands Filateli. Taget i den kronologiske rækkefølge kom der herefter den 29. oktober 1959 et nyt 30 øres frimærke med Kongens portræt. Mærket var nødvendiggjort af den ændring i portoen, som medførte, at indenrigstaksten for breve blev sat op fra 25 til 30 øre, men da der var tale om en suppleringsværdi, fandt Grønlands Postvæsen ikke anledning til at foretage egentlig førstedagsstempling i Grønland. Imidlertid blev der åbnet adgang for frimærkesamlere til at indsende kuverter til Den Kongelige Grønlandske Handel med henblik på afstempling i Grønland den 29. oktober med det almindelige datostempel.

Med hensyn til Knud Rasmussen-frimærket, som blev udsendt den 24. november 1960, var det et længe næret ønske om et filatelistisk minde om den store polarforsker, der blev opfyldt. Man fandt anledningen, da 50 årsdagen for oprettelsen af Thulestationen, nu Dundas, skulle fejres, og det blev overdraget den kendte frimærketegner Viggo Bang at lave dette frimærke. Med øvet hånd tegnede han Knud Rasmussens portræt i tusch efter det fotografi, som findes gengivet ved titelbladet til mindeudgaven. Man må sige, at det lykkedes ham og gravøren, Bent Jacobsen, at gengive den magtfulde skikkelse, så den ligefrem trådte ud af frimærkets billedfelt. Frimærkets pålydende, 30 øre, fordrede den rødlige farve, men det blev for ferskt i den hyppigt anvendte kraprøde nuance, og man bestemte sig for en mere brunrød tone. Til frimærkets udgivelsesdag var der fremstillet et særligt datostempel, som kom i anvendelse i Dundas.

Succes'en med Knud-Rasmussen-mærket blev af Grønlands Postvæsen fulgt op med et interessant etnografisk frimærke, som tegneren Jens Rosing var mester for. Rosing

havde slået sit navn som frimærketegner fast med frimærket „Havets moder“ fra 1957, og han lavede nu til den første store turistsæson i Grønland et frimærke i værdien 35 øre – svarende til portoen for brevkort til udlandet. Som motiv valgte man en åndemaner fra Angmagssalik-distriktet under udførelsen af den rituelle trommedans Nalíkatêq. Det er en koreografisk beretning om åndemanernes rejse til månen, hvor de skulle formilde månemanden, som rådede over fangstdyrene. Som Odysseus på sin hjemfærd fra Troja skulle udsættes for Hellas' „lokkeduer“, sirenerne, således blev åndemanerne på deres færd udsat for svære prøvelser af den kvindelige ånd Nalíkatêq, som ved alskens tant og skæmt søgte at lokke dem til at le. Skete det, overfaldt hun den lattermilde med sin trommestik, som i virkeligheden var en kniv, og øvede en blodig udåd.

Med etnografisk nøjagtighed har Rosing gengivet den ekstatiske åndemaner med det særlige udstyr, denne dans krævede. Det omfattede først og fremmest en træmaske med forvredne, alt andet end lattervækkende ansigtstræk samt et hundeskind, fastgjort til den dansendes bælte, så hundehovedet hang frit ned mellem hans ben. Frimærket blev trykt i mørkolivengrøn farve, som passede fortrinligt til motivets fortættede stemning. Også i dette tilfælde var der til benefice for frimærkesamlerne arrangeret førstedagsstempling på frimærkets udgivelsesdag, den 16. marts 1961. Det skete i Søndre Strømfjord.

